

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11Co/31/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4322203585
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šišková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4322203585.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šiškovej a členov senátu JUDr. Dariny Vargovej a Mgr. Mareka Janigloša, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX. XX XXXX, C. XX, D., právne zast.: Mgr. Andrea Legényová, advokátka, Komenského 3, Veľký Kríš, IČO: 50 849 883, proti žalovanej: C. B., nar. XX. XX. XXXX, C. XX, D., právne zast.: Advokátska kancelária JUDr. Jana Uhrinová s. r. o., Bezručova 1, Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 52 424 944, v konaní o zaplatenie 3.230,- eur s príslušenstvom, o podanom odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Levice č. k. 15C/67/2022-199 zo dňa 12. 05. 2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách konania (výrok II.) p o t v r d z u j e .

Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zastavil konanie (výrok I.) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Súd prvej inštancie postupoval uvedeným spôsobom z dôvodu, že žalobca zoberal svoju žalobu späť v celom rozsahu po otvorení pojednávania, po vyjadreniach právnych zástupcov strán sporu na pojednávaní a po výsluchu strán sporu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa tiež vysporiadal s dôvodmi nesúhlasu žalovanej so späťvzatím žaloby, keď nezistil vážne dôvody, pre ktoré by nemal konanie zastaviť.

3. Konštatoval, že v danom prípade došlo k zastaveniu konania pre správanie žalobcu, ktorý zoberal žalobu späť (po predbežnom právnom posúdení sporu, ktoré bolo v neprospech žalobcu, ako aj po vzájomných výpovediach strán sporu). S prihliadnutím na ustanovenie § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) uviedol, že nárok na náhradu trov konania vznikol žalovanej.

4. Proti uvedenému uzneseniu, v časti o náhrade trov konania (výrok II.), podal žalobca sťažnosť. Túto odvolací súd podľa jej obsahu vyhodnotil ako odvolanie proti výroku o trovách konania. Žalobca poukázal na ust. § 257 CSP, ktoré umožňuje súdu vždy zvážiť všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, zobrať do úvahy dôvody hodné osobitné zreteľa a výnimočne nepriznať nárok na náhradu trov súdneho konania tej strane sporu, ktorá by inak na náhradu takýchto trov konania mala v zmysle príslušných zákonných ustanovení právny nárok. Predmetné procesné ustanovenie preto predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok a zásady zodpovednosti za zavinenie. Zákonodarcu v tomto ustanovení Civilného sporového poriadku nevymenúva a bližšie nešpecifikuje, aké všetky prípady možno považovať za prípady osobitého zreteľa oprávňujúce súd nepriznať nárok na náhradu trov konania a na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy dokonca neuvádza ani jediné

kritérium, z ktorého by bolo možné pri interpretácii obsahu pojmu „dôvody hodné osobitného zreteľa“ vychádzať. Táto skutočnosť nie je bezúčelová, ale je naopak založená na úplne legitímnom a správnom predpoklade, že dopredu ani nie je možné presne určiť všetky okolnosti, za ktorých nebude spravodlivé zaviazať neúspešnú stranu povinnosťou nahradiť trovy súdneho konania, respektíve okolnosti, za ktorých nebude spravodlivé zaviazať stranu, ktorá svojím zavinením vznik trov spôsobila, aby tieto trovy protistrane nahradila. Vzhľadom na už uvedené je teda zrejmé, že výklad formulácie „dôvody hodné osobitného zreteľa“ rovnako ako individualizácia a konkretizácia týchto dôvodov je výlučnou úlohou súdov a súdnej praxe. Ani takáto voľná úvaha súdov pri napĺňaní obsahu pojmu „dôvody hodné osobitného zreteľa“ nie je neobmedzená a je naopak nepochybne rámcovaná nielen účelom ustanovenia § 257 CSP a účelom právnej úpravy náhrady trov konania ako celku, ale aj požiadavkami kladenými na všetky súdne rozhodnutia ako také (zrozumiteľnosť, predvídateľnosť, presvedčivosť, nearbitrárnosť a zákaz svojvôle).

5. Na základe vyššie uvedeného žalobca konštatoval, že dôvody hodné osobitné zreteľa nemožno dopredu stanoviť vyčerpávajúcim spôsobom. V danom súdnom spore je však možné uviesť aspoň výpočet dôvodov hodných osobitného zreteľa, a to:

- podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu,
- povaha a okolnosti sporu,
- osobné pomery strany sporu,
- nízky príjem.

6. Záverom podaného odvolania poukázal na nálezy Ústavného súdu SR, a to konkrétne sp. zn. III. ÚS 98/2018 a sp. zn. I. ÚS 153/2018. Uviedol, že Ústavný súd SR už viackrát upozornil na to, že všeobecné súdy sú povinné rešpektovať aj vlastné predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých v zmysle § 257 CSP posudzovali danosť dôvodov hodných osobitného zreteľa. Inými slovami, pokiaľ v minulosti nejaký iný sudca alebo iný senát toho istého súdu posúdil za rovnakej skutkovej a právnej situácie určité okolnosti ako dôvody hodné osobitného zreteľa, je akýkoľvek sudca (senát) rovnakého súdu povinný takéto posúdenie rešpektovať (táto povinnosť samozrejme nie je absolútna, každý odklon od predchádzajúcej praxe však musí byť vyčerpávajúco a presvedčivo zdôvodnený).

7. Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadřila.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

10. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v medziach podaného odvolania žalobcu (§ 379, § 380 CSP) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozhodol tak bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP.

12. Odvolací súd uvádza, že ustanovenie § 257 CSP predstavuje možnosť, kedy súd nemusí zaviazať neúspešnú stranu sporu, resp. stranu, ktorá procesne zavinila zastavenie konania, na náhradu trov konania protistrany a protistrane tak náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná. Zo znenia uvedeného ustanovenia § 257 CSP je pritom zrejmé, že zákon vyžaduje pre aplikáciu uvedeného zákonného ustanovenia vždy spojenie dvoch podmienok a to: a) dôvody hodné osobitného zreteľa a b) výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výnimočnosť prípadu môže spočívať jednak v okolnostiach danej veci, ale i v okolnostiach na strane strán sporu. Úvaha súdu o tom, či ide o výnimočný prípad a či sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia individuálnych okolností konkrétnej veci. Týmito okolnosťami môžu byť dôvody osobné, majetkové a sociálne pomery strán konania, dôvody uplatnenia nároku na súde, či postup strany v konaní. Ustanovenie § 257 CSP však neslúži na zmierňovanie, alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami a jeho použitie neodôvodňuje len sama skutočnosť, že strana

nie je solventná, alebo že zároboková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany.

13. Je potrebné uviesť, že žalobca v podanom odvolaní žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, resp. výnimočné okolnosti bližšie nešpecifikoval. Celé odvolanie v podstate predstavuje teoretický výklad § 257 CSP bez bližšieho potrebného odôvodnenia žalobcom tvrdených dôvodov pre jeho aplikáciu. Žalobca len všeobecne vymedzil dôvody pre postup v zmysle § 257 CSP, ktoré vymenoval - podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povaha a okolnosti sporu, osobné a majetkové pomery strán sporu, ale uvedené dôvody žiadnym spôsobom bližšie nekonkretizoval. Žalobca vôbec neuviedol, v čom vidí podiel žalovanej na vzniku a priebehu sporu a nekonkretizoval, aké okolnosti sporu má na mysli. Pokiaľ sa aj žalovaná v minulosti domáhala ochrany prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia, je potrebné uviesť, že iba uplatňovala svoje právo na súdnu ochranu spôsobom, ktorý CSP pripúšťa. Žalobca tiež v podanom odvolaní vôbec neuviedol žiadne skutočnosti ohľadom prípadných osobných a majetkových pomerov strán sporu. Je preto potrebné konštatovať, že žalobca žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa ani v súvislosti s odvolacím konaním nepreukázal a odvolací súd takéto dôvody nevezhladol.

14. Pokiaľ ďalej žalobca poukazoval na nálezy Ústavného súdu SR, opätovne bližšie neodôvodnil tento svoj poukaz v súvislosti s týmto konaním a ani neuviedol konkrétne rozhodnutie, ktoré by bolo v minulosti vydané a vychádzalo by z rovnakej skutkovej a právnej situácie, ako tomu bolo v posudzovanom prípade.

15. Použitie ustanovenia § 257 CSP má byť iba výnimočné, pričom má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť i k zvláštnym okolnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov, a má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti. Aby súd tento komplex okolností mohol zodpovedne posúdiť, musí nevyhnutne najskôr poznať všetky doň patriace okolnosti, pretože na tomto základe môže potom so znalosťou veci niektorým z nich priznať prioritu pred ostatnými. Žalobca však tieto okolnosti odvolaciemu súdu vôbec nijako nepreukázal a ani riadne nezdôvodnil. Strana, ktorá iniciuje súdny spor, si musí byť vedomá rizika znášania trov v prípade neúspechu, hlavne pokiaľ je právne zastúpená.

16. Žalobca zobral žalobu späť na pojednávaní súdu prvej inštancie nariadenom na deň 12. 05. 2023, pričom zo zápisnice z predmetného pojednávania vyplýva, že k tomuto úkonu zo strany žalobcu došlo po uvedení predbežného právneho posúdenia veci, ktoré bolo v neprospech žalobcu. Odvolací súd dospel vzhľadom na uvedené k záveru, že v danom prípade nič nenasvedčuje tomu, že by k späťvzatiu žaloby žalobcu došlo v dôsledku zavineného správania žalovanej. Žalobca teda procesne zaviniť zastavenie konania tak, ako to predpokladá ustanovenie 256 ods. 1 CSP, o ktoré súd prvej inštancie správne oprel svoje rozhodnutie týkajúce sa trov konania.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil.

18. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že náhradu trov odvolacieho konania v tomto konaní úspešnej žalovanej nepriznal, pretože jej žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).